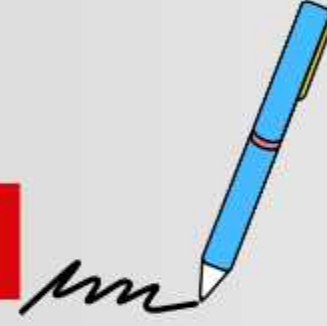

1-7 Kasım

Disleksi Farkındalık

Haftası

Disleksi Nedir?

Dünya Sağlık Örgütü'ne (2013) göre; yeterli zekâ, sosyokültürel fırsatlar ve bireye uygulanan eğitime rağmen verimli okuma becerisi kazanmada meydana gelen beklenmedik ve kalıcı başarısızlık **disleksi** olarak tanımlanmaktadır.

Disleksi Olan Çocukların Genel Davranış Özellikleri

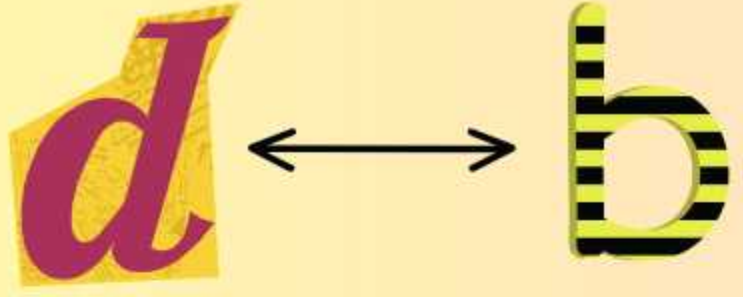

Okul öncesi dönemde:

- Konuşmada gecikme görülebilir.
- Birbirine yakın heceli kelimelerde sesler karıştırılır. ("Su" yerine "bu" gibi)
- Ayakkabıların bağlanmasında başarısızlık yaşanır.
- Sağ-sol karıştırılır.
- Bir iş yapılırken her iki el de kullanılır, kullanılacak el konusunda belirgin bir seçim yapılamaz.
- Alfabedeki harf ve seslerin öğrenilmesinde zorluk yaşanır.
- Zaman ve yön kavramları birbirine karıştırılır.

Okul döneminde :

- Okuma geç ve zor öğrenilir.
- Yavaş ve hatalı okunur.
- Yazı bozuklukları çok sık görülür.
- İmla ve noktalama hataları yapılır.
- d ile b, p ile b harflerini karıştırılır.
- Okuduğunu anlamada sorun yaşanır.
- Okurken sık sık harfler karıştırılır (“dağ” yerine “bağ”, “sal” yerine “şal” vb.).
- Harflerin sırası karıştırılır (“kız” yerine “zik” veya “izk” vb.)

- Benzer kelimeler birbirine karıştırılır (“incir” yerine “zincir”, “en” yerine “ne” vb.).
- Ayna görüntüsü ile ters olarak yazma.
- Bazı kelimeler yanlış hecelenir, hece atlanır, heceler tersten okunur – yazılır.
- Sesli okuma sırasında vurgulamalar inişli – çıkışlı olur ve noktalama işaretleri görülmez.
- Dil sorunları görülür.
- Sayfa yanlış ve düzensiz kullanılır, çizgiler arasında yazmada zorluk yaşanır.
- Kelimeler çok yer kaplayacak şekilde aralıklı veya birbirine çok bitişik yazılır.
- Yuvarlak ve düz çizgiden oluşan harfleri yazmada zorluk yaşanır.

- Aşırı düzensizlik görülür.
- Dikkat dağınıklığı veya erken unutma görülür.
- Geç ve yavaş yazılır.
- Şekiller, semboller ve işaretler tersten algılanır ve yazılır. (“+” yerine “x” kullanma gibi)
- Öz güven yoksunluğu yaşanır.
- Problem çözme becerilerinde gerilik gösterirler.
- Yazılı sınavlarda başarısızlık oranı sözlü sınavlara kıyasla daha yüksektir.
- Zamanı kullanma, kavrama ve söylemede zorluk yaşanır.
- Kurulan cümlelerin sonunu getirmede zorluk yaşanır, genelde kısa cümleler kurulur.

- Aşırı hareketli ya da aksine çok durağan olabilirler.
- Birden fazla işlem gerektiren problemlerde sorun yaşarlar.
- Soyut kavramları algılamada zorluk yaşanır.
- Organize etme, sentez ve analiz etmede güçlük yaşanır.
- Uyum sorunu görülür.
- Görsel ve işitsel algıda yavaşlık söz konusudur.
- Motor koordinasyon sorunları yaşanır.

Disleksisi ile İlgili

Doğru Bilinen Yanlışlar

- ✘ Zekâ ile Disleksi Arasında Doğrusal Bir İlişki Vardır.
- ✘ Bir Birey Okuyabiliyorsa O Disleksili Olamaz.
- ✘ Okuma Eğitimi Başlamadan Önce Bireydeki Disleksi Teşhis Edilemez.
- ✘ Disleksi Çocuklarda Bulunur, Yetişkinlerde Bulunmaz.
- ✘ Disleksi Yalnız Medikal Tedavi Yöntemleri ile Tedavi Edilebilir.
- ✘ Disleksili Bireylerin Hepsi Özel Yetenekli Bireylerdir.
- ✘ Disleksili Bireyler 'Geriye Okuma' Yaparlar.

Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklarda Sık Karşılaşılan Sorunlar

- **Çözölmek- Geri Kaçmak:** Öğrenme Güçlüğü yaşıayan çocuklar, herhangi bir yenilgi ve başarısızlık duygusuyla başa çıkabilmek için deneme cesaretinden yoksun şekilde pasif bir konumda olmayı tercih edebilirler.
- **Regresyon:** Çocuklar duygusal ve sosyal zorlanmalar karşısında gelişimlerinin daha önceki aşamalarına dönerek tepki verebilirler. Böylelikle yaşadıkları stresle başetmeye çalışırlar.
- **Yansıtma ve Yerini Alma:** Çocuklar stresten kaçınmak için başarısızlıklarının sebeplerini başka şeylere bağlama eğilimindedirler.

- **Yetersiz Benlik İmaji ve Depresyon:** Çocuklar yaşadıkları sorunların ve başarısızlıklarının üstesinden gelecek psikolojik destek sistemlerini geliştiremeyerek depresyona girebilirler. Yetersizlik, başarısızlık, etkileşim azlığı, dışlanmışlık bu çocuklarda öfke ve değersizlik hissi verir.

- **Sosyal Güçlükler:** Duygusal problemlerin hemen hemen hepsi sosyal güçlükler yol açabilir. Bazı çocukların, sportif faaliyetlerini engelleyen sahip oldukları görsele-motor problemleri veya iletişimi etkileyen dil ve konuşmaya ilişkin problemleri yaşitlarıyla ilişkilerini engelleyebilmektedir.

- **İçe Kapanma:** Öğrenme Güçlüğü olan çocukların yaşadıkları çatışmalar ve kırıklıkların kişilik gelişimi üzerine olumsuz etki ederek içe kapanmalarını ve dış dünyaya karşı mesafeli olmalarına yol açabilir.
- **Uyumlu Davranış:** Uyumlu davranış, öğrenme güçlüğü olan çocuk için sosyal ortamlarda dili kullanma, sosyal ilişkilere etkili biçimde katılabilmek, öğrenme ortamıyla etkili biçimde başa çıkabilme şeklinde tanımlanmıştır. Yapılan çalışmalar, sayılan bu kriterler doğrultusunda öğrenme güçlüğü olan çocukların normal çocuklara göre uyumsuz olduğunu göstermektedir.

Kaynakça

- BALCI, Emine. "DİSLEKSİ HAKKINDA GERÇEKLER: DİSLEKSİ NEDİR VE NE DEĞİLDİR?." Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 19.1 (2017)
- YILDIZ, S. "Öğrenme güçlüğü olan çocukların psikososyal özellikleri, sorunları ve eğitimi." HAYEF Journal of Education 1.2 (2012)
- <http://disleksidernegi.com/>
- <https://dergipark.org.tr/>